

127499 - Cidde'de yaşayan ve hac için Mekke'den ihrama giren kimse

Soru

Ben, Cidde'de yaşıyorum ve ikinci yıl, ben ve eşim hac farîzasını edâ ettik. Fakat hacdan sekiz gün önce umreyi edâ etmek için, (Cidde'deki) evimizden ihrama gireceğimiz yerde Mekke'deki Âişe mescidinden (Ten'im'den) ihrama girdik.

Bu yaptığımız şey, doğru mudur?

Yoksa fidye vermemiz mi gerekir?

Fidye vermemiz gerekiyorsa onu nasıl vermeliyiz?

Bu fidye kimlere verilmelidir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Her kim, Cidde halkından olur da hac veya umre yapmak isterse, oradan ihrama girmelidir. Çünkü Cidde, mikat sınırları içerisinde sayılır. Cidde halkının hükmü, mikat yerlerinin içerisinde ikâmet eden ve Mekke'ye komşu olan kimselerin hükmü gibidir. Buna göre bu kimseler, hac veya umre için niyet ettikleri yerden ihrama girerler.

Nitekim Abdullah b. Abbas'ın -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle demiştir:

وَقَتَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ ذَا الْحُلَيْفَةِ وَالْأَهْلِ الشَّامِ الْجُحْفَةَ وَالْأَهْلِ نَجْدِ قَرْنَ الْمَنَازِلِ وَالْأَهْلِ الْيَمَنَ يَلْمَمَ هُنَّ لِأَهْلِهِنَّ وَلِكُلِّ آتٍ أَتَى عَلَيْهِنَّ مِنْ غَيْرِهِمْ مِمَّنْ أَرَادَ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ فَمَنْ كَانَ دُونَ ذَلِكَ فَمِنْ حَيْثُ أَنْشَأَ حَتَّى أَهْلُ مَكَّةَ يُهْلُونَ مِنْهَا. [] رواه البخاري ومسلم

"Hiç şüphe yok ki Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine halkı için Zul-Huleyfe'yi, Şam halkı için el-Cuhfe'yi, Necd halkı için Karnu'l-Menâzil'i, Yemen halkı için ise Yelemlem'i mikat yeri

tayin etti ve (şöyle buyurdu):

-Mikatlar, hac ve umre yapmak isteyen (adı geçen) beldelerin halkları ile o beldelerin halklarından olmayıp o mikatlar üzerinden gelenler içindir. Bu mikatların sınırları içerisinde ikâmet eden ise, âilesinin bulunduğu yerden ihrama girer. Hatta Mekke halkı, Mekke'den telbiye getirerek ihrama girerler." (Buhârî; hadis no: 1526. Müslim; hadis no: 1181).

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz-Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Mikatların dışında ikâmet eden umrecinin, Mekke'ye gelirken uğradığı ilk mikat yerinden ihrama girmesi gerekir. Eğer Cidde, Ummu Selem, Bahra, Zîme ve Şerâi' halkları mikatların sınırları içerisinde ikâmet ediyorsa, hac veya umre yapmaya niyet ettiği yerden ihrama girmesi gerekir." ("İslâmî Fetvâlar"; c: 2, s: 690).

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn de -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Cidde halkından olduğu halde umre yapmaya niyet eden kimsenin, Cidde'den ihrama girmesi ve ihramını geciktirmemesi gerekir." (Muhammed b. Salih el-Useymîn; "Açık Kapı Görüşmesi"; 24/121).

Yukarıda zikredilen hususlara binâen deriz ki:

Âişe mescidinden ihrama girmekten kastınız, hacdan önce eşinizle beraber edâ ettiğiniz umre için girdiğiniz ihram ise, girmeniz gereken yer olan ikâmet yeriniz Cidde'den ihrama girmeyerek mikat yerini ihramsız geçmiş oldunuz. Sizin için daha ihtiyatlı olan; her biriniz için Mekke'de bir kurban (cezâ kurbanı) kesmeniz, etini oradaki yoksullara dağıtmanız ve ondan hiçbir şey yememenizdir."

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- yine şöyle demiştir:

"Bir insan, hac veya umre için, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in tayin ettiği mikatların dışında bir yerden ihrama girerse, ihram gerekli ve sahihtir. Hac ve umre de sahihtir. Fakat âlimler şöyle demektedirler:

İhramın mikat yerinden olması, haccın veya umrenin farzlarındandır. Haccın veya umrenin farzlarından birisini terk edenin, bu noksanlığını gidermesi için bir kurban kesmesi gerekir. Bu kurbanın Mekke'de kesilmesi, etinin oradaki yoksullara dağıtılması ve etinden hiçbir şey yememesi gerekir.

Sonra bazı âlimler şöyle demişlerdir:

Eğer kurban kesmeye gücü yetmezse, on gün oruç tutması gerekir.

Bazı âlimler ise, hiçbir şey gerekmez, demişlerdir.

Bu konuda doğru olan görüş; kurban kesmeye gücü yetmiyorsa, kendisine hiçbir şey gerekmez. Çünkü farzı terk ettiğinden dolayı fidye vermesi gereken kimsenin, gücü yetmediği takdirde on gün oruç tutması gerektiğine dâir sahih bir delil yoktur." (Muhammed b. Salih el-Useymin; "Açık Kapı Görüşmesi"; 14/175).

Eğer Âişe mescidinden girdiğiniz ihram, hac için ise ve umre için de Cidde'den ihrama girmişseniz, bu konuda size bir şey gerekmez. Bununla birlikte hac için Mekke veya başka bir şehirde konakladığınız yerden ihrama girmeniz gerekirdi. Âişe mescidine veya harem sınırları dışındaki başka bir yere çıkmanız gerekmezdi.